

Het Zondagochtend Concert

10 november 2024 - Kleine Zaal - 11.00 uur

Weinberg Quartet

Xenia Gamaris, viool
Anna Yanchishina, viool
Ivan Agafonov, altviool
Peter Karetnikov, cello

Serge Rachmaninoff
1873-1943

Strijkkwartet nr. 1 (1889)
Romance
Scherzo

Igor Stravinsky
1882-1971

Concertino (1920)

Pjotr Tsjaikovski
1840-1893

Strijkkwartet nr. 2 in F, op. 22 (1874)
Adagio - Moderato assai
Scherzo: Allegro giusto
Andante ma non tanto
Finale: Allegro con moto

Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open.
U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer. **Lees bijvoorbeeld het interview met Saskia Voorbach, de nieuwe AVROTROS-presentator van Het Zondagochtend Concert op concertgebouw.nl/voorbach.**

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

22 dec - Grote Zaal

Kerstconcert: klassiekers uit de barok

29 dec - Kleine Zaal

Liederen van Brahms, Mahler en Grieg door Paula Murrihy

5 jan - Grote Zaal

Nieuwjaarsconcert met walsen, polonaises en Ravels *Bolero*

12 jan - Kleine Zaal

Isabelle van Keulen in trio's van Mozart, Bruch en Stravinsky

26 jan - Grote Zaal

Mendelssohns *Violoncelloconcert* door Noa Wildschut

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! [#concertgebouw](https://twitter.com/concertgebouw)

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

Het Weinberg Quartet, voorheen het Rusquartet, kreeg in 2023 toestemming van de erven van de Joodse Pools-Russische componist Mieczysław Weinberg om diens naam te dragen. De musici nemen drie relatief onbekende strijkkwartetten mee uit hun thuisland, van drie grootmeesters die vooral beroemd werden dankzij hun groots opgezette orkestwerken.

De geschiedenis van het Weinberg Quartet gaat terug tot 2001, toen vier jonge, getalenteerde studenten van het conservatorium in Moskou samen het Rusquartet oprichtten. Het kwartet kreeg intensieve begeleiding van vermaarde musici (van onder andere het Borodin Quartet en het Alban Berg Quartet) en ontwikkelde zich al snel tot een geliefd en prijswinnend ensemble dat optrad over de hele wereld. In Nederland speelde het kwartet jarenlang een vooraanstaande rol tijdens het Orlando Festival: van 2016 tot en met de laatste editie in 2022 gaven ze talloze concerten en masterclasses. 'Deze vier musici vormen een briljant geheel. Ze werken samen als een goed geoliede machine en maken muziek met één groot kloppend hart', aldus de pers. Vanochtend laat het Weinberg Quartet met volle overtuiging horen dat

Rachmaninoff, Stravinsky en Tsjaikovski niet alleen indrukwekkende symfonische stukken hebben schreven, maar ook uiterst interessante strijkkwartetten.

Onvoltooid strijkkwartet

Dat de Russische pianist, componist en dirigent Serge Rachmaninoff naast zijn meesterwerken voor piano en orkest ook twee strijkkwartetten heeft gecomponeerd is nauwelijks bekend, wellicht omdat hij beide composities niet zou voltooien. Bovendien schreef hij ze aan het begin van zijn carrière, nog voordat hij internationale roem zou verwerven met zijn eigen pianospel en met composities als het *Tweede* en *Derde pianoconcert* en de *Rapsodie op een thema van Paganini*. Rachmaninoff begon als kersverse compositiestudent aan het conservatorium van Moskou op zijn zeventiende aan zijn *Eerste strijkkwartet*, waarvan hij slechts twee delen zou voltooien. De kleurrijke Romance opent met een sierlijke melodie in de eerste viool, die later ook in de andere strijkers klinkt, en zit vol met verleidelijke passages en geheimzinnige tremolo's (langdurige snelle herhaling van één noot). Het Scherzo is iets speelser en bevat naast de vele vioolsolo's ook een prachtige cellosolo en een duet voor cello en viool.

Vooruitstrevend Concertino

Hoewel Igor Stravinsky maar negen jaar jonger was dan Rachmaninoff, zou hij een heel andere rol spelen dan zijn illustere collega. Ze werden beiden wereldberoemd als componist, pianist en dirigent, maar terwijl Rachmaninoffs composities nog veel overeenkomsten vertoonden met de laatromantische muziek uit de negentiende eeuw, was Stravinsky juist heel vooruitstrevend. Zijn muziek bij de balletvoorstelling *Le sacre du printemps* van de Ballets Russes van Serge Diaghilev zorgde tijdens de première in Parijs in 1913 voor veel ophef; het was het begin van een nieuw muzikaal tijdperk waarin Stravinsky een prominente rol zou spelen. Eerst als Russische componist, later vanuit Frankrijk waar hij een Franse identiteit aannam en uiteindelijk vanuit de Verenigde Staten als Amerikaan. Hoewel de muzikale tradities van al deze landen van invloed zijn geweest op Stravinsky, ontwikkelde hij een geheel eigen idioom, herkenbaar aan energieke, ritmische figuren en korte, speelse melodische motieven. Het *Concertino* voor strijkkwartet is hier een prachtig voorbeeld van. Stravinsky schreef het korte, experimentele werk met een opvallend virtuoze eerste vioolpartij op verzoek van het Amerikaanse Flonzaley Quartet.

Russische melancholie

Een van de beroemdste voorgangers van Rachmaninoff en Stravinsky was hun landgenoot Pjotr Tsjaikovski. Hij was een echte alleskunner, maar zijn balletten *Het zwanenmeer* en *De notenkraker* zijn misschien wel het bekendst. Dat hij naast zijn balletten, symfonieën, soloconcerten en pianostukken ook nog enkele kamermuziekstukken heeft geschreven is voor velen een verrassing. Tsjaikovski, die in totaal drie strijkkwartetten componeerde, was zelf vooral tevreden met zijn imposante en melancholieke *Tweede strijkkwartet*. 'Ik beschouw het als een van mijn beste composities', schreef hij aan zijn broer Modest na afloop van de eerste uitvoering in Sint-Petersburg in 1874 (de première was aan het begin van dat jaar in Moskou). Twee jaar later schreef de Moskouse criticus Hermann Laroche lovend: 'Dit strijkkwartet is misschien wel het meest eigenzinnige en originele werk van deze componist. De elegische, bespiegelende en milde stemmingen, maar ook de alomtegenwoordige nervositeit die zo typerend is voor Tsjaikovski, hebben hier een interessante en autonome vorm aangenomen.'

Noortje Zanen